

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา และผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีบทบาทของศึกษาธิการจังหวัด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษาและผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีบทบาทของศึกษาธิการจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ให้ประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน

2. กลุ่มผู้บริหารการศึกษาในส่วนภูมิภาคทุกจังหวัด ได้แก่

2.1 ศึกษาธิการจังหวัด ให้ประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน

2.2 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ให้ประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 คน

2.3 ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภูมิภาคโดยสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ตามวิธีของ Mergan จำนวน 1,481 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

2.4 ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชน) ในภูมิภาคทุกระดับ โดยสุ่ม

ตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามวิธีของ Mergan จำนวน 1,713 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง 313 คน

รวมเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 820 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสำรวจความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา และผู้ว่าราชการจังหวัด โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน ทั้ง 2 กลุ่ม แบบสอบถามนี้ สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากคู่มือการปฏิบัติงานของศึกษาธิการ แนวคิด หลักการ และทฤษฎีจากการศึกษาค้นคว้าในตำรา เอกสาร คำสั่ง รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ประสพการณ์และจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม แล้วลงมือสร้างแบบสอบถาม โดยการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและบรรจุเนื้อหาลงในขอบเขตที่กำหนดไว้ตามแนวทางที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา กำหนดตัวบ่งชี้และสร้างคำถามขึ้นตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

รูปแบบของคำถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของศึกษาธิการจังหวัดที่ควรปฏิบัติจำนวน 69 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิดที่ให้ผู้ตอบเลือกข้อที่ตรงใจเพียงข้อเดียว โดยการกาเครื่องหมายลงในช่องที่เลือก ที่ซึ่งมีให้เลือก 5 คำตอบเท่ากันทุกข้อคือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด และไม่ควรปฏิบัติเลย เรื่องที่ถามประกอบด้วย คำถามตามความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งครอบคลุมถึง 3 ส่วนคือ

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านการบริการและประสานงานตั้งแต่ข้อ 1 - 33 คิดเป็น 48 %
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านการจัดทำข้อมูลสถิติ และวางแผนตั้งแต่ข้อ 34 - 58 คิดเป็น 36 %
3. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านการติดตามและประเมินผล ตั้งแต่ข้อ 59 - 69 คิดเป็น 16 %

การเลือกแบบสอบถามและการปรับปรุงแบบสอบถาม

การวิจัยนี้ เลือกใช้แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ตอบที่คาดว่าศึกษาธิการจังหวัดควรปฏิบัติตามบทบาทต่าง ๆ อยู่ในระดับใด โดยผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวใน 5 ตัวเลือก ซึ่งมีเท่า ๆ กันทุกข้อ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด กับไม่ควรปฏิบัติเลย ในการตอบให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการ การสร้างแบบสอบถามได้สร้างขึ้นทั้งหมด 100 ข้อ ตามเนื้อหาที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า แล้วคัดทอนข้อที่คล้ายกันหรือซ้ำกัน ออกคงเหลือ 69 ข้อ การสร้างคำถามนั้นคงสร้างคำถามตามบทบาททั้ง 3 ไปพร้อม ๆ กัน โดยมีได้กำหนดหน้าหน้าเป็นเปอร์เซ็นต์ว่าบทบาทใดควรจะมีน้ำหนักกี่เปอร์เซ็นต์ หรือบทบาทใดควรจะมีกี่ข้อคงเขียนคำถามขึ้นตามน้ำหนักของเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้ามาได้ ซึ่งในขั้นแรกได้สร้างคำถามขึ้นจำนวน 100 ข้อ

เมื่อแต่งแบบสอบถามตามเนื้อหาที่ต้องการจนครบแล้ว ได้นำปรึกษาถึงอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อซักเถลาจำนวน และคัดทอนคำถามที่ซ้ำกันหรือคล้ายคลึงกันออกเสร็จแล้วนำแบบสอบถามไปขอให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ในตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดมาแล้ว หรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการปรับปรุงบทบาทโครงสร้างงานในหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดช่วยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และแก้ไขข้อจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจมาแต่งตั้งให้เรียบร้อยเพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้แก้ไข

แล้วจึงนำมากัดเลือกเอาข้อที่ไม่ต้องการออก และเพิ่มเติมข้อที่ต้องการลงไปตาม
ความจำเป็นจนเหลือจำนวน 69 ข้อ แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นรูปเล่ม ส่งไปตาม
กลุ่มประชากร

ผู้เชี่ยวชาญประกอบควมบุคคลต่อไปนี้

1. นายรงค์ วงษ์พันธ์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายบรรจง ชูสกุลชาติ อธิบดีกรมอาชีวศึกษา
3. นายคุณฎี วงศ์ศิธิขร ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุศลย์ รองคณบดีค้ำหน้าที่
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ (ฝ่ายมัธยม) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. คร.ประมวธ เสนาฤทธิ์ นักวิชาการ 6 กองแผนงาน สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
6. นายขำรง อมโร หัวหน้าฝ่ายทะเบียนประวัติ กองการเจ้าหน้าที่
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วิธี เก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยมีหนังสือ
จากต้นสังกัดขอความร่วมมือไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อผู้ตอบตอบเสร็จแล้ว
เพียงแค่มัดแล้วเย็บค้ำยเครื่องเย็บกระดาษส่งกลับถึงผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์เช่นกัน
เพราะค้ำนหลักแบบสอบถามคือเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยพร้อมทั้งค้ำคควงคราไปรษณีย์ยากไว้
เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดในการส่งและรับแบบสอบถามจะค้ำได้จากตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มประชากร	จำนวน		
	ส่ง	รับ	ร้อยละ
ผู้ว่าราชการจังหวัด	72	44	61.11
ศึกษาธิการจังหวัด	72	71	98.61
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	63	54	85.71
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	300	223	74.33
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	313	155	49.52
รวม	820	559	68.17

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด ร้อยละ 61.11 จากศึกษาธิการจังหวัดร้อยละ 98.61 จากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดร้อยละ 85.71 จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 74.33 และจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนร้อยละ 49.52 แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 820 ฉบับ ได้รับคืน 559 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.17

เป็นที่น่าสังเกตว่า แบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้รับคืนในอัตราน้อยกว่าผู้บริหารการศึกษาอีก 3 กลุ่ม รวมทั้งกลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 559 ฉบับ ไปทำการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package of The Social Sciences) ของศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จนกระทั่งได้รับผลวิเคราะห์ออกมาตามที่ต้องการ ดำเนินการวิเคราะห์เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกเป็นรายสถานภาพต่อไปนี้ (1) เพศ (2) อายุ (3) วุฒิ การศึกษา และ (4) ตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหาร ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือการหาความถี่ และค่าร้อยละของตัวอย่างประชากร นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา และผู้อำนวยการจังหวัด ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด เพื่อทราบความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา แต่ละกลุ่มและกลุ่มผู้อำนวยการจังหวัด ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในตำแหน่ง 3 ตำแหน่ง ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ขั้นนี้ คือ คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2 แต่ละข้อจะมีน้ำหนักของคะแนนให้ไว้ตามระดับน้ำหนักดังนี้

ระดับที่ควรปฏิบัติมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน 4
ระดับที่ควรปฏิบัติมาก	ให้น้ำหนักคะแนน 3
ระดับที่ควรปฏิบัติน้อย	ให้น้ำหนักคะแนน 2
ระดับที่ควรปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน 1
ระดับที่ไม่ควรปฏิบัติเลย	ให้น้ำหนักคะแนน 0

หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 5 กลุ่ม

เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบความเรียง

3. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา และผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีบทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทดสอบสมมติฐานที่ว่า ความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา และผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีบทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัดไม่แตกต่างกัน ใช้นิธี t - test เป็นเครื่องทดสอบ หาค่าความแตกต่างโดยนัยสำคัญ (Significant) ที่ .05 คือ ความแตกต่างโดยนัยสำคัญจะเกิดขึ้นเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแล้ว ค่า t เทียบเป็น P แล้วมีค่า .05 หรือต่ำกว่า (อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 252 - 254)

เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบความเรียง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย